

RIIGI TEATAJA

Nr. 99.

22. novembril 1935.

Nr. 99.

- Art. 813. Kunstnikkude kutseõiguste seadus.
814. Vaesusõiguse osas Tsiviilkohtupidamise seaduse muutmise ja täiendamise seadus.
815. Saaremaa piiriaeade seadus.
816. Tööstusettevõtetes laste, alaealiste ja naiste töö seaduse muutmise seadus.
817. Raudteede seaduse täiendamise seadus.
818. Kaheksateistkümnenda rahvusvahelise töökonverentsi poolt vastuvõetud naiste öötöö kohta käiva konventsiooni elnõu kinnitamise seadus. — Konventsiooni elnõu.
819. Piirivalve ohvitseride, kaitseväeametnikkude ja üleajateenijate paigutustasude seadlus.
820. Kohtuministeeriumi vabateenijate koosseisu määruse muutmise määrus.
821. Välismaadesse posti kaudu sise- ja välismaksevahendite ning rahatransferte saatmise määrus.
822. Keskkeekomisjoni juhatuskiri veeühisuste arvepidamise ja asjaajamise korra kohta. — Vormid.
823. Pärnu linnahaigla taksi muudatus.
824. Sundmäärus avalikkude saunade ja vanniruumide kohta Tapal.
825. Sundmäärus toiduainetega kauplemise tervishoiunõuete kohta Valgamaal.
826. Sundmäärus alkoholi jookide müügikohtade tervishoidlikkude nõuete kohta Valgamaal.
827. Sundmäärus nakkushaiguste vastu võitlemiseks Valgamaal.

813. Kunstnikkude kutseõiguste seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 13. novembril 1935.

§ 1. Kunstnikud jagunevad käesoleva seaduse mõttes kutsenimetuste ja alade järgi kujutav-kunstnikkudeks (maali, skulptuuri, graafika või rakenduskunsti alal) helikunstnikkudeks, balletikunstnikkudeks ja näitekunstnikkudeks.

§ 2. Kunstniku kutsenimetuse vastaval alal ning käesolevas seaduses nimetatud kutseõigused võivad omandada isikud, kes oma hariduse ja kutse-lise ettevalmistuse suhtes vastavad ühele all-loendatud nõudeist:

- 1) on lõpetanud Eesti Vabariigis vastava ala kõrgema astme riigi või avaliku õppeasutise, mille täielise kursuse lõpetajad saavad õppeasutise seaduses ettenähtud korras vastavalt erialale kunstniku diplomile või tunnistuse;
- 2) on lõpetanud Eesti Vabariigis vastava eraõppeasutise, mille kursuse ulatus ja õppekava on tunnustatud Haridus- ja sotsiaalministri poolt

vastavaks avalikkudele kõrgema astme kunstiõppeasutistele ja mille kursuse lõpetamine toimub Haridus- ja sotsiaalministri sellekohase korralduse põhjal;

- 3) on omandanud Vene riigis enne 15. novembrit 1917 kujutavkunsti, rakenduskunsti, helikunsti, balleti või näitekunsti alal diplomi või tunnistuse, kui Haridus- ja sotsiaalministeeriumi kutseoskuse osakond tunnustab selle ühevääriliseks p. 1 tähendatud diplomi või tunnistusega;
- 4) on lõpetanud kõrgema astme kunsti-, rakenduskunsti-, muusika-, balleti- või näitekunsti-õppeasutise välismaal, kui Haridus- ja sotsiaalministeeriumi kutseoskuse osakond peab selle õppeasutise lõpetamise ühevääriliseks Eesti Vabariigi vastava õppeasutise lõpetamisega;
- 5) on omandanud mõnel muul viisil vastava kunstihariduse ja kutseoskusliku ettevalmistuse ning vähemalt viie aasta jooksul on töötanud ja esinenud omal erialal kas tunnustatud õppejõuna kõrgemaastmelises kutselises kunstikoolis, stuudios või näitelaval, või on esinenud oma loomingu või kutsealalise töö ning teostega vähemalt viie aasta jooksul avalikkudel ettekannetel, näitustel või töötanud omal erialal ettevõttes või asutises, kui see haridus, ettevalmistus ja tegevus on leidnud tunnustamist Haridus- ja sotsiaalministeeriumi kutseoskuse osakonna poolt.

§ 3. Eelmises (2) paragrahvis p. 3—5 tähendatud hariduse vastavust ja tegevuse tunnustamist otsustab Haridus- ja sotsiaalministeeriumi kutseoskuse osakonna direktor Haridus- ja sotsiaalministri poolt maksmapandavate juhendite alusel.

§ 4. Isikud, kes vastavad oma hariduse ja ettevalmistuse suhtes § 2 nõudeile ja soovivad omandada kunstniku kutsenimetust ning kasutada kutseõigusi, peavad esitama Haridus- ja sotsiaalministeeriumi kutseoskuse osakonnale sooviavalduse nende registreerimise kohta kutseõigusliku kunstnikuna vastaval alal.

Sooviavaldusele tuleb juurde lisada lühike elulookirjeldus ja originaalis või kinnitatud ärakirjas isikut tõendav tunnistus ning tunnistused hariduse, kutselise ettevalmistuse või tegevuse ja töötamise kohta vastaval erialal.

§ 5. Enne sooviavalduse otsustamist kutseõigusliku kunstnikuna registreerimise asjas § 2 p. 5 alusel Haridus- ja sotsiaalministeeriumi kutseoskuse osakond kuulab ära Eesti Kultuurkapitali vastava sihtkapitali valitsuse arvamuse.

§ 6. Hariduse ja kutselise oskuse kontroll võib toimuda ka eksami õiendamise korras, millise korra ja eksamite ulatuse määrab Haridus- ja sotsiaalminister Haridus- ja sotsiaalministeeriumi kutseoskuse osakonna direktori ettepanekul.

§ 7. Kutseõiguslike kunstnikkudena võib registreerida ainult Eesti Vabariigi kodanikke. Erandeid üksikutele isikutele kunstnikukutse andmises võib teha Vabariigi Valitsus Haridus- ja sotsiaalministri ettepanekul.

§ 8. Isikute kutseõiguslike kunstnikkudena registreerimist ja nendele sellekohaste tunnistuste andmist toimetab Haridus- ja sotsiaalministeeriumi kutseoskuse osakond.

§ 9. Kutseõiguslike kunstnikkudena registreeritud isikute nimed avaldatakse Riigi Teataja Lisas.

§ 10. Kutseõiguslikkudel kunstnikkudel on õigus:

- 1) kunstniku nime all võtta vastu töid, tellimisi, välja panna sellekohaste seaduste ja määruste alusel silte, embleeme ning kuulutada oma kutsetegevusest;
- 2) pidada õpilasi ning anda neile õpetust omal erialal, vastavalt Haridus- ja sotsiaalministri poolt antud määrustele;
- 3) olla kultuurtegelaste-kunstnikkude pensionikassa liige;
- 4) saada valitud kunstorganisatsiooni liikmena Eesti Kultuurkapitali vastava sihtkapitali valitsusse ja esinduskogusse;
- 5) saada soodustusi, mis on sellekohastes seadustes ja määrustes ette nähtud kultuur- ja kunstitegelastele.

§ 11. Isikuile, kes ei ole registreeritud kutseõiguslike kunstnikkude, on keelatud kunstniku nime all tegutsemine ja § 10 tähendatud kutseõiguste tarvitamine.

Tallinnas, 13. novembril 1935.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

N. Kann

Haridus- ja sotsiaalminister.

814. Vaesusõiguse osas Tsiviilkohtupidamise seaduse muutmise ja täiendamise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 13. novembril 1935.

I.

Tsiviilkohtupidamise seaduse (VSK XVI k., 1914. a. v.-a.) § 880, 880¹, 881a, 882 ja 886 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 880. Kohtukulude maksmisest kas täielikult või osaliselt on vabastatud isik, kellele kohtu poolt on tunnustatud vaesusõigus.

Vaesusõigus tunnustatakse sellele, kellelt kohtukulude tasumine võtaks tema ja ta perekonna hädavajaliku elatusvõimaluse. Vaesusõiguse tunnustamisel määrab kohus ühtlasi kohtukuludest vabastamise ulatuse.

Muud lubatavad vabastused tempelmaksust ja lõivudest on ette nähtud vastavates seadustes.

§ 880¹. Vaesusõigust kasutavad terves ulatuses, ilma et neile seda õigust oleks vaja tunnustada kohtu poolt, isikud, kes nõuavad järgmiste seaduste järgi:

1) Tööliste õnnetusjuhtude vastu kindlustamise seaduse järgi (Tööstusliku töö seadus § 372—491);

2) Õnnetusjuhtude tõttu kannatanud tööliste ja teenijatele, samuti nende perekonnaliikmetele vabrikutööstuslike, mäe- ja mäetööstuslike ettevõtetes tasu maksmise seaduse järgi (Tööstusliku töö seadus § 541 —597);

3) Õnnetusjuhtude tõttu kannatanud teenijatele, meistritele ja tööliste avalikuks kasutamiseks avatud raudteedel, kui ka nende isikute perekonna liikmetele tasu maksmise seaduse järgi (Teede seadus § 612 jj., 1916. a. v.-a.);

4) Mitteabielulisele lapsele tema isalt elatise nõudmise kohta käivate tsiviilseaduse eeskirjade järgi.

§ 881a. Isikud, kes soovivad kasutada vaesusõigust, peavad esitama sellele kohtule, kus nad soovivad esitada nõuet, tunnistuse oma varalise seisukorra kohta kas oma elukoha valla- või alevivalitsuselt või politseilt; isikutele, kes on eestkoste või hooldamise all, võib nimetatud tunnistuse välja anda ka hoolekandekohus.

Kohtul on õigus tarbe korral nõuda kas oma äranägemisel või vastaspoole palvel täiendavate andmete esitamist.

§ 882. Tunnistus (§ 881a) peab sisaldama võimalikult täpsed teated paluja elukutse, perekonnaseisu, varalise seisukorra, tema sissetulekute ja väljaminekute ja tema poolt makstavate otseste riiklikkude maksude kohta ning veel tunnistust väljaandva asutise arvamuse, kas paluja suudaks tasuda kohtukulusid.

§ 886. Vaesusõigusel on jõud üksnes selles asjas, milles ta kellelegi on tunnustatud, ja ainult niikaua, kuni isik, kellele ta on antud, ei ole saanud niivõrd jõukaks, et alus vaesusõiguse kasutamiseks on ära langenud.

Kui kohus saab protsessi kestel kindlaid teateid vaesusõiguse kasutaja jõukuse kohta, siis määrab ta vaesusõiguse ära võtta ja teeb korralduse temalt sisse nõuda riigi kasuks maksta tulevad lõivud ja maksud.

II.

Sama seadust täiendatakse § 883¹, 886¹, 886², 888¹, 889¹ ja 889² järgmises redaktsioonis:

§ 883¹. Kohus võib keelduda vaesusõiguse tunnustamisest, kui asi, mille ajamiseks seda palutakse, näib olevat lootusetu või kui asjaolude järgi on tõenäolikk, et vaesusõiguse kaudu püütakse õigustamatult kõrvale hoida kohtukulude maksmisest.

§ 886¹. Vaesusõigus kaotab jõu, kui asjaomane isik ei ole kasutanud seda 1 aasta jooksul.

§ 886². Vaesusõigus ei lähe üle seda omanud isiku pärijatele.

§ 888¹. Kohtu poolt tunnustatud vaesusõiguse kasutamisel riigi kanda jäänud kulud, kui need ületavad 50 krooni, loetakse võlaks riigile, mille neist vabastatud isik on kohustatud tasuma riigimaksuvõlgnikkudega ühistel alustel.

Riigile võlaks muutunud kohtukuludest teatab kohus võlgniku elukoha maksuinspektorile sissenõudmise teostamiseks.

§ 889¹. Kohtumäärus vaesusõiguse tunnustamise kohta ei kuulu edasikaebamisele eraldi apellatsioonikaebusest. Määruse peale, millega keeldutakse vaesusõigust tunnustamast palutud määral või millega see õigus ära võetakse (§ 886), võib esitada erikaebuse üldisel alusel.

§ 889². Välismaalastele vaesusõiguse tunnustamine toimub välislepingute või tegeliku vastastikkuse alusel.

Kodakondsuseta isikutele vaesusõiguse tunnustamine toimub Eesti Vabariigi kodanikkudega ühistel alustel.

Tallinnas, 13. novembril 1935.

K. Päts
Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

Joh. Müller
Kohtuminister.

815. Saaremaa piiriaeade seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 13. novembril 1935.

§ 1. Iga maakasutaja, kelle maa piirid ühtuvad naabri maa piiridega, võib nõuda naabrilt piiriaia ehitamist, kui ta on varustanud piiri oma osa aiaga ja kui mõlemad naabrid või üks nendest kasutab piiräärset maad karjatamiseks.

§ 2. Kui pooled omavahel ei ole kokku leppinud teisiti, ehitatakse piiriaiad pooleks, kusjuures kummagi aiaosa poolte piiril vastamisi seistes peab asetsema paremat kätt.

§ 3. Maakasutajad, kes kasutavad maad ühiselt, ehitavad neile kuuluva piiriaia osa ühiselt vastavalt igaühe maaosa suurusele.

§ 4. Kui maa piiril asetseb üldiseks kasutamiseks määratud klassitee, siis ehitavad selle teega kokkupuutuvad maakasutajad aia kogu piiri pikkuses.

§ 5. Kui maakasutaja ei ehita või ei hoia korras piiriaeada, mis tema kohustatud ehitama või korras hoidma, siis ei ole tal õigust kinni pidada maale tunginud loomi või nõuda nende poolt tehtud kahjude eest kahjutasu.

§ 6. Tingimused, millele peavad vastama käesoleva seaduse põhjal ehitatavad aiad, määrab kindlaks Saaremaa ajutine maavalitsus sellekohaste juhtnõuroidega.

§ 7. Käesolev seadus on maksev Saaremaa piirides.

Tallinnas, 13. novembril 1935.

K. Päts
Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

N. Talts
Põllutööminister.

816. Tööstusettevõtetes laste, alaealiste ja naiste töö seaduse muutmise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 13. novembril 1935.

Tööstusettevõtetes laste, alaealiste ja naiste töö seaduse (RT 68 — 1924, art. 30) § 17 ja 18 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 17. Naiste öötöö ei ole lubatud avalikkudes ega eratööstusettevõtetes, mis on loendatud käesoleva seaduse § 1 p. a, b ja c. See keeld ei laiene naistele, kellel on vastutav juhtiv ametikoht ja kes ei tee tavaliselt kehalist tööd.

§ 18. Käesoleva seaduse kohaldamisel tähendab sõna „öö“ vähemalt üheteistkümne üksteisele järgneva tunni pikkust ajavälidet, kuhu kuulub ajavahe ühe töövahetuse juures kella üheksast õhtul kuni kella viieni hommikul, kahe ja enama vahetuse juures õhtul kella kümnest kuni kella viieni hommikul.

Erilistel juhtumitel võib Teedeminister, ära kuulates asjaomaseid töoandjate ja tööliste organisatsioone, lubada teatud tööstuses, piirkonnas või üksikus ettevõttes töötavatele naistele ajavahet õhtul kella üheksast kuni kella

viieni hommikul asendada ajavahega õhtul kella üheteistkümnest kuni kella kuueni hommikul.

Tallinnas, 13. novembril 1935.

K. Päts
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

O. Sternbeck
Teedeminister.

817. Raudteede seaduse täiendamise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 13. novembril 1935.

I.

Raudteede seaduse (RT 22 — 1931 ja RT 49 — 1934) § 7 täiendatakse p. 15-ga järgmises redaktsioonis:

15) välisriikide saadikuile tutvumise reisideks vastastikuse alusel.

II.

Käesolev seadus hakkab maksma avaldamisega.

Tallinnas, 13. novembril 1935.

K. Päts
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

O. Sternbeck
Teedeminister.

818. Kaheksateistkümnenda rahvusvahelise töökonverentsi poolt vastuvõetud naiste öötöö kohta käiva konventsiooni eelnõu (muudetud 1934. a.) kinnitamise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 13. novembril 1935.

§ 1. Kaheksateistkümnenda rahvusvahelise töökonverentsi poolt Genfis 19. juunil 1964 vastuvõetud naiste öötöö kohta käiva konventsiooni eelnõu (muudetud 1934. a.) tunnustatakse kinnitatuks.

§ 2. Paragrahvis 1 nimetatud konventsiooni prantsuskeelne tekst avaldatakse ühes eestikeelse tõlkega koos käesoleva seadusega.

Tallinnas, 13. novembril 1935.

K. Päts
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

O. Sternbeck
Teedeminister.

Naiste öötöö kohta käiva konventsiooni eelnõu (muudetud 1934. a.).

Rahvasteliidu Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni üldkonverents, kokku kutsutud Rahvusvahelise Tööstööbüroo Administratiiv-nõukogu poolt Genfi ja seal kokku tulnud 4. juunil 1934 kaheksateistkümnendaks istungjärguks,

otsustanud vastu võtta mitmed ettepanekud konverentsi poolt oma esimesel istungjärgul vastuvõetud naiste öötöö kohta käiva konventsiooni osalise muutmise kohta, missugune küsimus on istungjärgu päevakorra seitsmendaks punktiks,

arvestanud seda, et need ettepanekud peavad omandama rahvusvahelise konventsiooni eelnõu kuju,

võtab vastu juunikuu üheksateistkümnendal päeval ühe tuhande üheksasaja kolmekümne neljandal aastal alljärgneva konventsiooni eelnõu, mille nimeks on Öötöö (naised) konventsioon (muudetud) 1934 a.

Artikkel 1.

1. Käesoleva konventsiooni kohaldamiseks loetakse „tööstuslikeks kätisteks“:

- a) mäekaevandused, kivimurrud ja igasugused tööstused, kus kaevandatakse maapõuevarasid;
- b) kätised, kus valmistatakse, ümber töötatakse, puhastatakse, parandatakse, kaunistatakse, lõpetatakse või müügiks ette valmistatakse saadusi, või kus luuakse ümber aineid, kaasa arvatud laevaehtus, ainete lammutamise kätised, samuti ka mootor- ja elektrijõu saavutamine, transformeerimine ja üleandmine;
- c) igasuguste ehitiste ja hoonete, raudteede, tänavraudteede, sadamate, dokkide, muulide, kanalite, siselaevanduse seadeldiste tarvete, tänavate, tunnelite, sildade, viaduktide, mustaveekollektorite ja torude, kaevude, telegraafi-, telefoni- ja elektriseadeldiste, gaasivabrikute, veevärkide ehitamine, uuesti ülesehitamine, korrashoidmine, parandamine, ümberehitamine või lammutamine või muud ehitustööd, samuti ka ülalloendatud tööle eelnevad alusmüüride tööd ja eeltööd.

2. Igal maal kompetentne võim määrab piirjoone ühelt poolt tööstuse, teiselt poolt kaubanduse ja põllutöö vahel.

Artikkel 2.

1. Käesoleva konventsiooni kohaldamisel oskussõna „öö“ tähendab vähemalt üheteistkümne üksteisele järgneva tunni pikkust ajajärku, mis haarab ajavahemikku öhtul kella kümnest kuni kella viieni hommikul.

2. Kuid erilistel juhtumitel, mis puutuvad teatud tööstuses või piirkonnas töötavatesse töölisesse, võib kompetentne võim, ära kuulates asjaomaseid tööandjate ja tööliste organisatsioone, otsustada, et selles tööstuses või piirkonnas töötavatele naistele ajavahemikku öhtul kella kümnest kuni kella viieni hommikul võib asendada ajavahemikuga öhtul kella üheteistkümnest kuni kella kuueni hommikul.

3. Maades, kus ei kohaldata mingisugust avalikku määrust naiste töö kohta öö vältel tööstuslikekudes ettevõtetes, termin „öö“ võib tähendada ajutiselt ja mitte üle kolme aasta valitsuse äranaagemise järgi ainult kümnetunnist ajalõiget, mis haarab ajavahemikku öhtul kella kümnest kuni kella viieni hommikul.

Artikkel 3.

Naised, vanusele vaatamata, ei tohi töötada öösi üheski tööstuslikus avalikus või eraettevõttes ega säärase ettevõtte kõrvalharus, välja arvatud ettevõtted, kus on töötamas ainult ühe ja sama perekonna liikmed.

Artikkel 4.

Artiklit 3 ei kohaldata:

- a) vääramatu võimu korral, kui ettevõttes tuleb tööseisak, mida oli võimata ette näha ja millel ei ole perioodilist iseloomu;
- b) juhtumil, kui töötatakse tooresainete või ümbertöötamisel olevate ainete kallal, mis riknevad kergesti, kui see on tarvis nende ainete päästmiseks hävimisest.

Artikkel 5.

Indias ja Siiamis võidakse käesoleva konventsiooni artikli 3 kohaldamine valitsuse poolt seisma panna, välja arvatud manufaktuurid (factories), nõnda nagu nad on defineeritud rahvusliku seadusandluse poolt. Rahvusvahelisele Tööstbüroole peab teatatama igast säärasest seismapanekust.

Artikkel 6.

Hooaegade mõju all seisvates tööstusliikudes ettevõtetes ja kõigil juhtumil, mil seda nõuavad erakorralised olud, võidakse lühendada art. 2 nimetatud öö pikkus kümnele tunnile kuuekümne päeva jooksul aastas.

Artikkel 7.

Maades, kus ilmastik teeb tööd päeval eriti raskeks, võib ööajavahemik olla eelmistes artiklites määratud vahest lühem, tingimusel, et tasupuhkus võimaldatakse päeva vältel.

Artikkel 8.

Käesolevat konventsiooni ei kohaldata naistele, kellel on vastutav juhtiv ametikoht ja kes ei tee normaalselt kehalist tööd.

Artikkel 9.

Käesoleva konventsiooni ametlikud ratifikatsioonid teatatakse Rahvasteliidu Peasekretärile ja registreeritakse tema poolt.

Artikkel 10.

1. Käesolev konventsioon seob ainult neid Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni liikmeid, kelle ratifikatsioon on registreeritud Peasekretäri poolt.
2. Ta jõustub kaheteistkümne kuu pärast peale kahe liikme ratifikatsioonide registreerimist Peasekretäri poolt.
3. Edaspidises käigus see konventsioon jõustub iga üksiku liikme kohta kaheteistkümne kuu pärast peale tema ratifikatsiooni registreerimist.

Artikkel 11.

Niipea kui Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni kahe liikme ratifikatsioonid Sekretariaadis on registreeritud, teatab sellest Rahvasteliidu Peasekretär kõigile Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni liikmetele. Ta teatab nendele samuti nende ratifikatsioonide registreerimisest, mis temale teatatakse hiljem kõikide teiste organisatsiooni liikmete poolt.

Artikkel 12.

1. Iga liige, kes ratifitseerinud käesoleva konventsiooni, võib sellest lahti öelda kümneaastase ajavahemiku möödumisel pärast konventsiooni

esialgse maksmapanemise kuupäeva aktiga, mis teatatud Rahvasteliidu Peasekretärile ja tema poolt registreeritud. Lahtiütlemine jõustub alles ühe aasta pärast peale registreerimist Sekretariaadis.

2. Iga liige, kes ratifitseerinud käesoleva konventsiooni ja kes üheaastaselt tähtajal pärast eelmises lõikes nimetatud kümneaastase ajavahemiku möödumist ei tarvita käesolevas artiklis ettenähtud lahtiütlemise võimalust, on seotud uueks kümneaastaseks ajavahemikuks ning võib edaspidises käigus lahti öelda käesolevast konventsioonist iga kümneaastase ajavahemiku möödumisel käesolevas artiklis ettenähtud tingimustel.

Artikkel 13.

Iga kümneaastase ajavahemiku möödumisel, arvates käesoleva konventsiooni jõustumise päevast, peab Rahvusvahelise Tööstööbüroo Administratiiv-nõukogu esitama üldkonverentsile aruande käesoleva konventsiooni kohaldamisest ja otsustama, kas oleks kohane konverentsi päevakorda võtta tema täieliku või osalise muutmise küsimus.

Artikkel 14.

1. Peaks konverents vastu võtma uue konventsiooni, mis muudab täielikult või osalt käesoleva konventsiooni, siis, kui uus konventsioon ei kirjuta ette muud:

- a) on uue muudetava konventsiooni ratifitseerimisel ühe liikme poolt järelduseks, art. 12 peale vaatamata, otsekohene lahtiütlemine käesolevast konventsioonist, eeldusel, et uus muudetav konventsioon oleks jõustunud;
- b) arvates uue muudetava konventsiooni jõustumise päevast käesolev konventsioon ei ole enam avatud liikmetele ratifitseerimiseks.

2. Kuid käesolev konventsioon jääb jõusse oma kujul ja sisus liikmete kohta, kes selle ratifitseerisid ja kes ei ratifitseeri uut muudetavat konventsiooni.

Artikkel 15.

Käesoleva konventsiooni prantsus- ja ingliskeelne tekst on mõlemad autentsed.

Eelolev tekst on autentiiline tekst konventsiooni eelnõust, mis korrapäraselt vastu võetud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni üldkonverentsi poolt tema kaheksateistkümnendal istungjärgul, mida peeti Genfis ja mis kuulutati lõppenuks 23. juunil 1934.

Selle tõenduseks on alla kirjutanud 9. augustil 1934. a.

Konverentsi president Justin Godart.

Rahvusvahelise Tööstööbüroo direktor Harold Butler.

Projet de Convention (N° 41) concernant le Travail de nuit des femmes (révisé en 1934).

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail de la Société des Nations,

Convoquée à Genève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail et s'y étant réunie le 4 juin 1934 en sa dix-huitième session,

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions relatives à la revision partielle de la convention concernant le travail de nuit des femmes adoptée

par la Conférence à sa première session, question qui constitue le septième point à l'ordre du jour de la session,

Considérant que ces propositions doivent prendre la forme d'un projet de convention internationale,

adopte, ce dix-neuvième jour de juin mil neuf cent trente-quatre, le projet de convention ci-après qui sera dénommé Convention (révisée) du travail de nuit (femmes) 1934:

Article 1.

1. Pour l'application de la présente convention, seront considérés comme „établissements industriels“ notamment:

- a) les mines, carrières et industries extractives de toute nature;
- b) les industries dans lesquelles des produits sont manufacturés, modifiés, nettoyés, réparés, décorés, achevés, préparés pour la vente, ou dans lesquelles les matières subissent une transformation; y compris la construction des navires, les industries de démolition de matériel, ainsi que la production, la transformation et la transmission de la force motrice en général et de l'électricité;
- c) la construction, la reconstruction, l'entretien, la réparation, la modification, ou la démolition de tous bâtiments et édifices, chemins de fer, tramways, ports, docks, jetées, canaux, installations pour la navigation intérieure, routes, tunnels, ponts, viaducs, égouts collecteurs, égouts ordinaires, puits, installations télégraphiques ou téléphoniques, installations électriques, usines à gaz, distribution d'eau, ou autres travaux de construction, ainsi que les travaux de préparation et de fondation précédant les travaux ci-dessus.

2. Dans chaque pays, l'autorité compétente déterminera la ligne de démarcation entre l'industrie, d'une part, le commerce et l'agriculture, d'autre part.

Article 2.

1. Pour l'application de la présente convention, le terme „nuit“ signifie une période d'au moins onze heures consécutives, comprenant l'intervalle écoulé entre dix heures du soir et cinq heures du matin.

2. Toutefois, en cas de circonstances exceptionnelles affectant les travailleurs employés dans une industrie ou dans une région déterminée, l'autorité compétente pourra, après consultation des organisations patronales et ouvrières intéressées, décider que, pour les femmes occupées dans cette industrie ou dans cette région, l'intervalle entre onze heures du soir et six heures du matin pourra être substitué à l'intervalle entre dix heures du soir et cinq heures du matin.

3. Dans les pays où aucun règlement public ne s'applique à l'emploi des femmes pendant la nuit dans les établissements industriels, le terme „nuit“ pourra provisoirement, et pendant une période maximum de trois années, désigner, à la discrétion du Gouvernement, une période de dix heures seulement, laquelle comprendra l'intervalle écoulé entre dix heures du soir et cinq heures du matin.

Article 3.

Les femmes, sans distinction d'âge, ne pourront être employées pendant la nuit dans aucun établissement industriel, public ou privé, ni dans aucune dépendance d'un de ces établissements, à l'exception des établissements où sont seuls employés les membres d'une même famille.

Article 4.

L'article 3 ne sera pas appliqué:

- a) en cas de force majeure, lorsque dans une entreprise se produit une interruption d'exploitation impossible à prévoir et n'ayant pas un caractère périodique;
- b) dans le cas où le travail s'applique soit à des matières premières, soit à des matières en élaboration, qui seraient susceptibles d'altération très rapide, lorsque cela est nécessaire pour sauver ces matières d'une perte inévitable.

Article 5.

Dans l'Inde et au Siam, l'application de l'article 3 de la présente convention pourra être suspendue par le Gouvernement, sauf en ce qui concerne les manufactures (factories) telles qu'elles sont définies par la loi nationale. Notification de chacune des industries exemptées sera faite au Bureau international du Travail.

Article 6.

Dans les établissements industriels soumis à l'influence des saisons, et dans tous les cas où des circonstances exceptionnelles l'exigent, la durée de la période de nuit indiquée à l'article 2 pourra être réduite à dix heures pendant soixante jours par an.

Article 7.

Dans les pays où le climat rend le travail de jour particulièrement pénible, la période de nuit peut être plus courte que celle fixée par les articles ci-dessus, à la condition qu'un repos compensateur soit accordé pendant le jour.

Article 8.

La présente convention ne s'applique pas aux femmes qui occupent des postes de direction impliquant une responsabilité et qui n'effectuent pas normalement un travail manuel.

Article 9.

Les ratifications officielles de la présente convention seront communiquées au Secrétaire général de la Société des Nations et par lui enregistrées.

Article 10.

1. La présente convention ne liera que les Membres de l'Organisation internationale du Travail dont la ratification aura été enregistrée par le Secrétaire général.

2. Elle entrera en vigueur douze mois après que les ratifications de deux Membres auront été enregistrées par le Secrétaire général.

3. Par la suite, cette convention entrera en vigueur pour chaque Membre douze mois après la date où sa ratification aura été enregistrée.

Article 11.

Aussitôt que les ratifications de deux Membres de l'Organisation internationale du Travail auront été enregistrées au Secrétariat, le Secrétaire général de la Société des Nations notifiera ce fait à tous les Membres de l'Organisation internationale du Travail. Il leur notifiera également l'enregistrement des ratifications qui lui seront ultérieurement communiquées par tous autres Membres de l'Organisation.

Article 12.

1. Tout Membre ayant ratifié la présente convention peut la dénoncer à l'expiration d'une période de dix années après la date de la mise en vigueur initiale de la convention, par un acte communiqué au Secrétaire général de la Société des Nations, et par lui enregistré. La dénonciation ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée au Secrétariat.

2. Tout Membre ayant ratifié la présente convention qui, dans le délai d'une année après l'expiration de la période de dix années mentionnée au paragraphe précédent, ne fera pas usage de la faculté de dénonciation, prévue par le présent article sera lié pour une nouvelle période de dix années, et, par la suite, pourra dénoncer la présente convention à l'expiration de chaque période de dix années dans les conditions prévues au présent article.

Article 13.

A l'expiration de chaque période de dix années à compter de l'entrée en vigueur de la présente convention, le Conseil d'administration du Bureau international du Travail devra présenter à la Conférence générale un rapport sur l'application de la présente convention et décidera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de sa revision totale ou partielle.

Article 14.

1. Au cas où la Conférence adopterait une nouvelle convention portant revision totale ou partielle de la présente convention, et à moins que la nouvelle convention ne dispose autrement:

- a) la ratification par un Membre de la nouvelle convention portant revision entraînerait de plein droit, nonobstant l'article 12 ci-dessus, dénonciation immédiate de la présente convention, sous réserve que la nouvelle convention portant revision soit entrée en vigueur;
- b) à partir de la date de l'entrée en vigueur de la nouvelle convention portant revision, la présente convention cesserait d'être ouverte à la ratification des Membres.

2. La présente convention demeurerait en tout cas en vigueur dans sa forme et teneur pour les Membres qui l'auraient ratifiée et qui ne ratifieraient pas la convention portant revision.

Article 15.

Les textes français et anglais de la présente convention feront foi l'un et l'autre.

Le texte qui précède est le texte authentique de projet de convention dûment adopté par la Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail dans sa dix-huitième session qui s'est tenue à Genève et qui a été déclarée close le 23 juin 1934.

En foi de quoi ont apposé leurs signatures, le neuf août 1934.

Le Président de la Conférence Justin Godart,

Le Directeur du Bureau international du Travail Harold Butler.

819. Piirivalve ohvitseride, kaitseväeametnikkude ja üleajateenijate paigutustasude seadlus.

Antud Riigivanema poolt 13. novembril 1935.

Alus: Riigikaitse rahuaegse korraldamise ja juhtimise seaduse § 5 (RT 18 — 1934).

§ 1. Piirivalves teenivatele ohvitseridele, kaitseväeametnikkudele ja üleajateenijatele makstakse paigutustasu Kaitseväelaste paigutustasude seadluses (RT 71 — 1935, art. 618) ettenähtud juhtudel ja normide järgi.

§ 2. Käesolev seadlus hakkab maksma avaldamisega.

§ 3. Käesoleva seadluse maksmahakkamisega kaotab maksvuse Piirivalve ohvitseride, kaitseväeametnikkude ja üleajateenijate paigutustasude seadlus (RT 54 — 1934, art. 459).

K. Päts
Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

K. Eenpalu
Siseminister.

820. Kohtuministeeriumi vabateenijate koosseisu määruse muutmise määrus.

Antud Kohtuministri poolt kokkuleppel Majandusministriga 16. novembril 1935.

Alus: Riigiteenijate tasude seaduse § 5 (RT 31 — 1935).

Kohtuministeeriumi vabateenijate koosseisu (RT 35 ja 41 — 1935) muudetakse, arvates 1. novembrist 1935 järgmiselt:

	I rajoon		II rajoon		Täiendused
	Arv	Kuupalk Kr.	Arv	Kuupalk Kr.	
Vähendatakse.					
II. Kohtud.					
3. Ringkonnakohtud.					
Kantsleiametnik	—	—	2	57.—	
Täiendatakse.					
III. Prokuratuur.					
2. Ringkonnakohtu juures:					
Kantsleiametnik	—	—	2	57.—	

Kohtuminister Joh. Müller.

821. Välismaadesse posti kaudu sise- ja välismaksevahendite ning rahatransfertide saatmise määrus.

Antud Teedeministri poolt 15. novembril 1935.

Alus: Posti, telegraafi, telefoni ja raadio seaduse § 21 (RT 24 — 1930)

I.

§ 1. Sise- ja välismaksevahendeid, mis Sisemaksuvahendite liikumise korraldamise seadusega ning Välismaksuvahendite ja väärtmetallide liikumise korraldamise seadusega selliseiks tunnustatud, kui ka rahatransferte on lubatud saata posti kaudu välismaadesse ainult Eesti Pangal ja Eesti Panga loa ettenäitajail. Neid maksevahendeid võib saata ainult väärtkirjades, väärtkastikestes, väärtpakkides ja tähtkirjades, mis tulevad anda postile lahtiselt. Lahtiselt postileandmise sundus ei käi Eesti Panga saadetiste kohta.

§ 2. Eesti Panga loata on eelmises paragrahvis (1) tähendatud maksevahendite kui ka rahatransfertide saatmine võimaldatud ainult tingimusil:

- 1) et maksevahendite koguväärtus ja rahatransfertide kogusumma, mis saadetakse samasest postiasutusest samase isiku poolt, või samasele isikule, olgugi mitme poolt, kokku ei ületaks kümnet (10) krooni päeva kohta;
- 2) et maksevahendid saadetakse väärtkirjades, väärtkastikestes või tähtkirjades ja need antakse postile lahtiselt;
- 3) et maksevahendeid sisaldavad saadetised kui ka rahatransferdid antaks postile saatja poolt isiklikult.

§ 3. Posti lunaraha võib välismaadesse saata igal juhul ainult Eesti Panga loal ja lunaga koormatud saadetisi võib postilt väljastada alles pärast sellise loa ettenäitamist.

§ 4. Postivalitsuse direktoril on õigus korraldada, et linnades, kus on rohkem kui üks postiasutus, maksevahendeid sisaldavaid välismaalisi saadetisi ning välismaalisi rahatransferte võetaks postile ainult ühes postiasutuses.

II.

§ 5. Käesolev määrus hakkab maksma selle avaldamisega.

Samast ajast kaotab maksvuse Välismaadesse posti kaudu sise- ja välismaksuvahendite ning rahatransfertide saatmise määrus (RT 4 — 1935).

Tallinnas, 15. novembril 1935.

Teedeminister O. Sternbeck.

Postivalitsuse direktor G. Jallajas.

Keskveekomisjonis vastu võetud 18. oktoobril 1935

822. Keskveekomisjoni juhatuskiri veeühisuste arvepidamise ja asjaajamise korra kohta.

Antud Veeühisuste seaduse § 55 põhjal (RT 195/196 — 1925).

Veeühisuste raamatupidamise kord.

I. Üldeeskirjad.

§ 1. Veeühisused, kes rahalisi või materjaalseid varasid valitsevad, on kohustatud pidama valitsetavate varade üle arveid selleks määratud arve-
raamatutes.

§ 2. Arved peavad sisaldama õigeid andmeid ja võimaldama igal ajal selge ülevaate varade liikumisest ja seisust — sissetulekust, väljaminekust ja allesolust.

§ 3. Rahalised ja materjaalsed varad kogutakse ja tarvitatakse nendeks otstarveteks, milleks nad määratud.

II. Eelarve.

§ 4. Veeühisuse majandusliku tegevuse aluseks on aasta-eelarve, mis sisaldab kõik veeühisuse tulud ja kulud. Eelarve alusel saadakse kõik tulud ja makstakse kõik kulud.

§ 5. Eelarved koostatakse käesoleva juhatuskirja juurde lisatud vormi nr. 9 järgi.

§ 6. Tulud ja kulud paigutatakse eelarvesse nende nimetusega ja järjekorras nagu määratud eelarve kavaga (vorm nr. 9).

§ 7. Aruande-aasta algab 1. aprillil ja lõpeb järgneva kalendriaasta 31. märtsil.

III. Tõendavad dokumendid.

§ 8. Rahaliste summade ja varade vastuvõtmise ning väljaandmise kohta peavad veeühisusel olema tõendused.

§ 9. Kassa sissetulekud, ükskõik kuidas neid ka ei saada, tulevad sissetuleku kviitungitest (vorm nr. 8) läbi kanda. Kviitung antakse rahamaksjale, kviitungi konts ühes kirjaliku avalduse või teadaandega jääb veeühisusse ja on sissetuleku tõenduseks. Kviitungi ja selle kontsu võib täita kas sulega või ühekorraga keemilise pliiatsiga kopeerimispaberi abil.

§ 10. Rahasummade ja varade väljamineku (väljaandmise) tõendavate dokumentidena võivad esineda vastuvõtu allkirjad, kviitungid, arved, palga-lehed j.m.s.

Kui kassa väljamineku kohta dokument puudub, tuleb juhatusel vastav väljaminek kinnitada, protokollida ja selle põhjal dokument — kassa väljamineku kviitung (vorm nr. 8-a) koostada. Kõigil väljamineku dokumentidel või kviitungitel peab olema rahasaaja allkiri dokumendis nimetatud summa kättesaamise kohta. Puht memoriaalsed operatsioonid kantakse läbi memoriaal-dokumentide põhjal.

§ 11. Eelmistes paragrahvides (§§ 9 ja 10) nõutud andmed kirjutatakse dokumentidesse lühidalt, kuid selgelt, tähtsamaid asjaolusid üles tähendades.

Parandused ja juurdekirjutused peavad olema selgesti loetavad ja dokumendiandja allkirjaga tõestatud.

Dokumendid tempelmaksustatakse tempelmaksu tariifi järgi.

IV. Raamatupidamine.

§ 12. Veeühisuste arvepidamist teostatakse kas 1) ameerikaviisilise (ühine päevaraamat) kahekordse või 2) laiendatud kassaraamatu süsteemi järgi.

A. Raamatupidamine ameerikaviisilise — päevaraamatu abil.

§ 13. Veeühisustes raamatupidamist korraldades, ameerikaviisilise kahekordse raamatupidamise süsteemi järgi, võetakse tarvitusele järgmised arve-raamatud ja vormulaarid:

- 1) Põhiraamat (kassa memoriaal) (vorm nr. 1)
- 2) Liikmete osamaksude raamat („ „ 2)
- 3) Varanduste abiraamat („ „ 3)
- 4) Mitmete (võlgnikkude ja võlausaldajate) reskontro („ „ 4)

5) Kassa käsiraamat	(vorm nr. 5)
6) Kulude jaotuse raamat	(„ „ 6)
7) Tulude jaotuse raamat	(„ „ 7)
8) Kassa sissetuleku kviitung	(„ „ 8)
9) Kassa väljamineku kviitung	(„ „ 8-a)
10) Aasta aruanne	(„ „ 9)

§ 14. Peale kassa käsiraamatu (vorm nr. 5), mida eraldi peab pidama, võivad veeühisused teisi abiraamatuid tarvitada kokkukõidetuna ühte või mitmesse raamatusse, avades selles igale raamatule oma eriosa. Raamatu alul peab olema tema sisujuhataja, kui sisu jaguneb eriosadesse (arveteks).

§ 15. Iga arveraamatu esimesele leheküljele tähendatakse ta nimetus, pidamise algus ning lõppaasta ja kuupäev.

§ 16. Arve, asjaajamise ja kviitungi raamatu lehed nummerdatakse, märkides viimasel lehel lehtede arv, registreeritakse kirjade registris ja kinnitatakse.

Põhiraamat (vorm nr. 1) ja laiendatud kassaraamat (vorm nr. 1-a) kinnitatakse maaveekomisjoni poolt, kuna arvepidamise abi-, asjaajamise ja kviitungiraamatud kinnitatakse veeühisuse juhatuse poolt.

Raamatu tõestamise pealkiri peab sisaldama ka järjenumbri, mille all raamat registreeritud kirjade registris.

§ 17. Veeühisustes peetakse arvepidamise ja asjaajamise raamatute registrit, kuhu kantakse sisse igal aastal tarvitusel olevad raamatud, näidates:

- 1) järjenumber,
- 2) registreerimise aeg,
- 3) raamatu nimetus,
- 4) lehtede arv,
- 5) tarvitamisele võtmise aeg,
- 6) tarvitamiselt kõrvaldamise aeg,
- 7) märkused.

§ 18. Kanded abiraamatutesse tehakse põhiraamatu vastavate kannete ja selleks tarvitatud dokumentide alusel, välja arvatud kassa käsiraamatusse, millest vastavad kassadokumendid enne põhiraamatusse kandmist läbi kantakse.

§ 19. Eksikanded parandatakse:

- 1) kas ebaõige kirja läbikriipsutamise ja õige kirja pealekirjutamisega või
- 2) storneerimisega, s.o. tagasikandmisega arvetele, kust summad ebaõigelt läbi kantud ja õige arvete läbikandmisega.

Kirja läbikriipsutamine peab toimuma nii, et ebaõige kiri oleks loetav ka pärast läbikriipsutamist.

Parandused peavad olema tõestatud vastava ametniku allkirjaga.

Kaaped arveraamatutes ja dokumentides on keelatud.

§ 20. Põhiraamat peetakse vorm. nr. 1 kohaselt.

§ 21. Põhiraamatu avavad varem tegutsenud veeühisused arvete seisuga, uued veeühisused aga esimese jooksva kandega.

Enne põhiraamatu tarvitusele võtmist peavad veeühisused kuupäevaks, mil põhiraamat kasutamisele võetakse, koostama arvete seisu. Põhiraamatu kasutamisele asudes uue aruande-aastaga, avatakse see möödunud aruande-aasta lõppbilansiga.

Veeühisused, kes juba tegutsevad, kuid kellel seni korralikku arvepidamist ei ole sisse seatud, peavad koostama vastava arvete seisu olemasolevate arveraamatute, dokumentide, protokollide ja muude andmete põhjal.

Arvete seisude koostamisel ja raamatute pidamisel käiakse maksvate seaduste ja raamatupidamise reeglite järgi.

§ 22. Põhiraamatu arvetele kantakse läbikäigud lühidalt seletava tekstiga, abiraamatutesse vastavatele eriarvetele aga üksikasjaliselt. Kassa ja memoriaal talituspäeva dokumendid kantakse põhiraamatusse hiljemalt järgmiseks talituspäevaks.

Põhiraamatu dokumentidele märgitakse: põhiraamatu läbikäikude järjenumbriid ja abiraamatu järjenumbriid või kui järjenumbreid ei ole — siis lehekülje numbrid.

Dokumendid koondatakse arvestamise järjenumbrite järgi ja õmmeldakse erikausta.

§ 23. Põhiraamatu läbikäigud võetakse kokku iga kuu lõpul. Põhiraamatu eelmise kokkuvõtte summadele arvatakse järgnevate kuude summad juurde, kuni eelarveaasta lõpuni, näidates ülekannetes läbikäikude kogusummasid eelarveaasta algusest peale.

§ 24. Põhiraamatus antud kümnest arvest on kaks pealkirjadeta. Neid arveid võivad kasutada veeühisused, kelle arvepidamises tehinguid ette tuleb, mis vajavad eraldi arvestamist ja mille läbikandmist vormis antud pealkirjadega arved ei võimalda.

§ 25. Kassa puudujäägist, kui seda juhtub, teatatakse viivitamata järelevalve asutisele.

§ 26. Põhiraamatu läbikäigud liigitatakse ja arvestatakse põhiraamatus all-loetletud arvetes ja abiraamatutes järgmiselt:

1) Kassa arves arvestatakse kõik dokumendid, mille järgi raha saadud või välja antud. Enne põhiraamatust läbikandmist tulevad kassadokumendid kassapidaja poolt kassa käsiraamatust (vorm nr. 5) läbi kanda kõik üksikult kronoloogilises järjekorras, kassa käsiraamatu järjenumbritega varustada ja raamatupidajale allkirja vastu üle anda.

Kassa käsiraamatut (vorm nr. 5) peab kassapidaja.

Kassa käsiraamatu läbikäigud võetakse kokku iga kuu lõpul, kassa seis kontrollitakse ja tõestatakse veeühisuse esimehe poolt allkirjaga kassa käsiraamatus.

2) Panga arves arvestatakse need summad, mis makstakse pankadesse veeühisuse nimele ja kasutusse, või mis veeühisus ise annab hoiule oma kassasummadest või maksab kolmandatele isikutele (sissemaks — deebet, väljamaks — krediid).

3) Toetuse arves arvestatakse riigi ja omavalitsuse asutistelt saadud toetused (toetuse — krediid, kassa või panga — deebet). Aruandeaasta lõpul kantakse toetuse arve saldo tuludeks (toetus — deebet, kulude-tulude — krediid).

4) Liikmete osamaksude kohta peetakse abiraamat (vorm nr. 2). Liikmete osamaksude raamatus avatakse igale liikmele e. i. arve. Liikmeile osamaksu määramisel kantakse vastav summa liikmete osamaksude raamatus deebetisse („osamaksu arvestatud“, lahter nr. 7), osamaksu tasumisel kantakse vastav summa krediidisse („osamaksu tasutud“, lahter nr. 8). Saldo tuuakse välja iga kande järgi.

5) Kulude ja tulude arves arvestatakse jooksva eelarveaasta saadud tulud ja tehtud kulud.

Kulude arves arvestatakse (kulude jaotuse raamat vorm 6, laht. nr. 9 ja 10) ka veeühisusele ostetud või soetatud varandused (näit.: kraavid, sillad, truubid, tööriistad ja muud varandused) ja väljamaksud (näit.: tööliste palgad, kindlustused ja haigekassa maksud, materjalid jne.). Kulud — deebet, tulud — krediid.

Põhiraamatu kulude-tulude arve juurde peetakse eraldi abiraamatuna kulude ja tulude jaotuse raamatuid (vorm nr. 6 ja 7). Abiraamatutes liigitatakse kulud ja tulud vastavalt ettenähtud alajaotusele. Abiraamatutesse jäetud vabu lahtreid võivad kasutada veeühisused vajaduse korral kulude-tulude liikide alal, mille kohta abiraamatutes vastavad alajaotused puuduvad, varustades neid pealkirjadega.

- 6) Mitmete (võlgnikkude ja võlausaldajate) arvele kantakse veeühisusel võlgnikkudelt saadajäänud ja võlausaldajatele makstajäänud summad ning võlgade tasumised ja tagasimaksud, välja arvatud liikmete osamaksud, mille kohta peetakse eriarve.

Mitmete arvele tuleb kanda ka need summad, millele nende harva esinemise tõttu, ei ole põhiraamatusse avatud eriarvet, kuid millised summad oma iseloomult (näit.: üleminevad summad, vekslid, osamaksud teistes asutistes jne.) tegelikult veeühisuse nõudmisi ja kohustusi puudutavad.

Nendele summadele avatakse mitmete arvete abiraamatus eriarved ja aasta arvete seisus näidatakse nad eraldi võlgnikkudest ja võlausaldajatest. Mitmete (võlgnikkude ja võlausaldajate) arvete kohta peetakse abiraamat (vorm nr. 4).

Abiraamatusse avatakse igale võlgnikule või võlausaldajale erilehekülj ja tuuakse arve saldo iga sissekande järgi välja.

Arvete seisus (vorm nr. 9) näidatakse võlgnikud ja võlausaldajad eraldi (võlgnikud aktivas ja võlausaldajad passivas).

- 7) Varanduse arvele kantakse veeühisusele ostetud või soetatud varandused summadega, mis selleks eelarvega määratud. Annetusena saadud varandused — andja poolt kinnitatud väärtuses või asjatundjate poolt määratud hinnaga. Sissekanded varanduse arvele tehakse aasta lõpul.
- 8) Kapitali arvele kantakse veeühisuses moodustatud kapitalid. Varanduskapital moodustatakse võirdses väärtuses varanduse muretsemiseks kulu- tatud summadega.

§ 27. Aruandeaasta lõpul võetakse veeühisusele omandatud varandused arvele nende ostu või soetamise hinna täies väärtuses. Müügi, hävinemise või kõlbmatuks muutumise puhul kustutatakse vastav varandus sellekohase akti või muu dokumendi põhjal arvestatud väärtusega.

§ 28. Eelmises paragrahvis (§ 27) nõutud varanduse arvelevõtmiseks ja kustutamiseks koostatakse nimekirjad:

- 1) omandatud varanduste kohta — varanduste raamatu (vorm nr. 3, lahter 1—6) kohaselt, kasutades andmeid kulude jaotuse raamatust (vorm nr. 6, lahter nr. 9 ja 10) ja
- 2) müüdid, hävinenud või kõlbmatuks tunnistatud varanduse üle varanduste raamatu (vorm nr. 3, lahter nr. 1—5 p.p. 7, 8) kohaselt, kasutades andmeid varanduste raamatust (vorm nr. 3, lahter 1—5 ja 7, 8).

Nimekirjad võetakse summaliselt kokku ja aruandeaasta viimasel päeval kantakse läbi põhiraamatust: eraldi omandatud varandused (varanduse arve — deebet, varanduskapitali — krediid) ja kustutatud varandused (varanduskapitali — deebet, varanduse arve — krediid).

§ 29. Varanduse arve kohta peetakse varanduste raamatut (vorm nr. 3). Varanduste raamatus arvestatakse eraldi varandus kraavi osas ja varandus vallasvara osas.

Varanduste raamatusse kantakse üksikult kõik veeühisusele muretsatud varanduse osad, märkides nende hinna „ostu ehk valmistamise hinna“ laht-risse.

Varanduse müügi, hävimise või kõlbmatuks tunnustamise järgi varan-dust varanduse arvelt maha kandes, märgitakse mahakantud esemete arv ja väärtus „müüdud ja mahakirjutatud“ alajaotusse.

B. Raamatupidamine laiendatud kassaraamatu abil.

§ 30. Laiendatud kassaraamatu alusel veeühisustes arvepidamist kor-raldades, jääb ära ameerikaviisiline põhiraamatu vorm nr. 1 ja selle asemele võetakse tarvitusele laiendatud kassaraamat vorm nr. 1-a.

§ 31. Laiendatud kassaraamatu (vorm nr. 1-a) arvepidamise süsteemi juures peetakse:

1) Laiendatud kassaraamat	(vorm nr. 1-a)
2) Liikmete osamaksude abiraamat	(„ „ 2)
3) Varanduste abiraamat	(„ „ 3)
4) Mitmete (võlgnikkude ja võlausaldajate) reskontro	(„ „ 4)
5) Kassa sissetuleku kviitung	(„ „ 8)
6) Kassa väljamineku kviitung	(„ „ 8-a)
7) Aasta aruanne	(„ „ 9)

§ 32. Laiendatud kassaraamatu sissekannete tegemisel on põhimõtteks see, et iga summa kantakse kord kas kassa sissetulekusse või väljaminekusse ja teinekord summa iseloomu kohaselt, kas kulude-tulude alajaotusse või inventararvele (arved, mis asuvad väljaspool kulude-tulude alaliigitusi, nimelt lahtrid 15—22).

§ 33. Laiendatud kassaraamatu pidamise viisi juures arvestatakse liik-mete osamaksud sel viisil, et liikmetele määratud osamaksud kantakse iga liikme eriarvele (deebetisse) ja osamaksude tasumised kassa sissetulekusse ja kassa vastava alajaotusse ning liikme osamaksu arvele. Osamaksu arvesta-mise raamatuks võib tarvitada ka mitmete reskontrot (vorm nr. 4), täiendades isiklikku arvet pealkirjadega:

„Puhastulu ehk tuluuksusi häälte arv.....“

„Osamaks puhastulult ehk tuluuksuselt“ ja

„Tasumise tähtpäev “ „..... 193.. a.“

§ 34. Arvete järele isikutele ja asutustele makstaolevate summade kohta avatakse reskontrosse igale eriarve ja summade tasumisel kantakse need eriarvele ja vastava väljamineku alajaotusse.

§ 35. Memoriaalkanded kantakse läbi pärast kassakannete kuu kokku-võtmist. Iga memoriaaldokument kantakse läbi nii sissetuleku kui väljamineku poolelt, puudutamata kassa läbikäiku.

§ 36. Kokkuvõtete tegemisel kuude lõpul ja nende kokkuvõtete üle-kannetel teise kuu kokkuvõtte juurde tulevad memoriaalkanded kassakannetest eraldada.

§ 37. Arvete seisu koostamisel laiendatud kassaraamatu alusel võetakse aluseks algarvete seis (varem tegutsenud veeühisustes) ja täiendatakse seda aasta jooksul tehtud kannetega. Teistel juhtudel käiakse § 21 ettenähtud korras.

§ 38. Veeühisustes, kus kassa käsiraamatut ei peeta, antakse kassa sissetuleku ja väljamineku dokumendid raamatupidajale üle allkirja vastu kviitungi raamatu kontsul; kui raamatupidaja ühtlasi ka kassapidaja, jääb ära ka dokumentide üleandmine.

§ 39. Muudes laiendatud kassaraamatupidamisse puutuvates küsimustes, niivõrd kui käesolev juhatuskiri seda teisiti ei korralda, on maksvad samad reeglid, mis ameerikaviisilise raamatupidamise süsteemi juures.

V. Asjaajamise raamatud.

§ 40. Peale arveraamatute peetakse veeühisustes veel järgmisi raamatuid:

1) Kirjade register (vorm nr. 10), millesse kantakse järjekorras sissetulnud kui ka väljaläinud kirjad.

Sissetulnud kirjadele saadetud vastuste ära kirjad või väljaläinud kirjadele saadud vastused asetatakse kausta alguskirja juurde, märkides kirjade registrisse asjakäigu.

Suuremates veeühisustes, kus kirjade läbikäik suurem, võivad veeühisused pidada sissetulnud ja väljaläinud kirjade jaoks eriregistrit.

2) Protokolliraamat peetakse veeühisustes harilikus joontega raamatus. Juhatuses koosolekute kohta peetakse eriprotokolliraamat, kuna revisjonikomisjoni ja peakoosolekute kohta aga ühine protokolliraamat. Protokolliraamat köidetakse, nummerdatakse, märkides viimasel lehel lehtede arvu, registreeritakse ja kinnitatakse veeühisuse juhatusel poolt.

3) Peakosoleku kvoorumileht (vorm nr. 11) peetakse peakosoleku kvoorumil märkimiseks ja köidetakse lisana peakosoleku protokolliraamatule.

VI. Aruandmine.

§ 41. Aruande aasta lõppedes tehakse kõikides arveraamatutes ja arvetes kokkuvõtted, sissetuleku ja väljamineku osas eraldi ning tuuakse välja saldo aasta lõpuks.

Arvete ja raamatute saldod kantakse üle järgneva aasta vastavasse arvesse esimese kandena.

Lõpetatud arvetes peab näha olema kuhu saldo üle kantud ja avatud arves — kust saldo kantud.

§ 42. Lõpetatud ja kokkuvõetud raamatutes ja arvetes, mille kohta aruanne antud, ei ole lubatud teha mingisuguseid parandusi.

§ 43. Möödunud eelarveaasta lõpetatud arveraamatute põhjal valmistatakse aastaaruanne (vorm nr. 9) seadusega määratud tähtajaks.

§ 44. Aruanne tõestatakse veeühisuse juhatusel ja raamatupidaja allkirjadega.

§ 45. Aruandele lisatakse juurde veeühisuse revisjonikomisjoni protokoll aruande läbivaatamisest, kontrollimisest ja võrdlemisest.

VII. Raamatupidamise elluviimine.

§ 46. Maaveekomisjon, arvestades kohalikke olusid, paneb maksuma veeühisustes raamatupidamise viisi ja abiraamatute koosseisud, kusjuures peale käesoleva juhatuskirja ettenähtud juhtude võimalik on ära jätta veel kulude ja tulude abiraamatuid (vorm nr. nr. 6 ja 7).

Soovikorral võivad veeühisused pidada ka laiendatud kassaraamatupidamise viisi juures § 13 ettenähtud arve abiraamatuid.

§ 47. Käesolev arvepidamise kord hakkab maksuma 1. aprillist 1936.

Kesksveekomisjoni esimees Aug. Velner.

Vorm nr. 1.

.....
Veeühisuse

PÕH I R A A M A T

(Kassa-memoriaal)

Vorm nr. 1-a.

.....
Veeühisuse

LAIENDATUD LIHT-KASSARAAMAT

[illegible][illegible]

Vorm nr. 4.

VÕLGNIKKUDE JA VÕLAUSALDAJATE RESKONTR.

Kuu	Päev	Sissekannete seletus	Põhir. nr.	Deebet		Kreedit		Saldo			
								Deebet		Kreedit	
				Kr.	s.	Kr.	s.	Kr.	s.	Kr.	s.
1	2	3	4	5		6		7		8	
		Ülekanne:									
		Ülekanne:									

Vorm nr. 5.

KASSA KÄSIRAAMAT.

DEEBET
(Sissetulek)

KREEDIT (Väljaminek)

[illegible]

Vorm nr. 8.

(veetühisuse stamp)

Kviitungi Nr. Kr.

Kellelt
(omanikult)

..... talupid., puhastulult:

1. Osamaksu 193.../... a. eest Kr.
2. Toetust Kr.
3. Võlgu 193.../... a. eest Kr.
4. Võla- ja viivituse $\frac{0}{0}\%$ Kr.
5. Kr.

Kokku: Kr.

Kr.

..... 193... a.

Vastuvõtja:

Maksja:

Vorm nr. 8.

(veeühisuse stamp)

Kviitungi Nr.

Kr.

Kellelt

(omanikult)

talupid, puhastult:

1. Osamaksu 193.../... a. eest

Kr.

2. Toetust

Kr.

3. Võlgu 193.../... a. eest

Kr.

4. Võla- ja viivitusse 0/0/0

Kr.

5.

Kr.

Kokku: Kr.

Kr.

193... a.

Maksja:

Vastuvõtja:

Vorm nr. 8-a.Veeühisus
arvelKassa väljaminek Nr.
Kr.

Makstud

(rahasaaja ees- ja perekonnanimi)

Kr.

” “ 193... a.

Kinnitan väljamaksu Kr.

(Veeühisuse esimees)

Raha vastu võtnud:

Vorm nr. 9.

veeühisuse

193 / aasta aruanne.

Ühisuse asukoht

Posti aadress

Ühisuse põhikiri on keskevekomisjonis kinnitatud

Teated liikmete arvu, nende häälte, maa hekt. arvu ja puhtatulu juurdekasvu
kohta aruande-aastal.

	Liikmete arv	Häälte arv	Maa hekt. arv	Puhastulu summa ehk tulu- üksusi Kr. s.		Liikmete arv	Häälte arv	Maa hekt. arv	Puhastulu summa ehk tulu- üksusi Kr. s.
Aasta alul oli ühisusel:					Aasta kestusel lahkusid:				
Aasta kestusel tuli juurde:					Aasta lõpul ühisusel oli:				
Kokku:					Kokku:				

Teated valitavate organite koosseisude ja neis aruande-aasta jooksul
ettetulnud muudatuste kohta.

Muudatused juhatuse koosseisus aruande-aastal:

Aruande-aasta lõpul kuulusid ühisuse juhatusse:

esimees:

kassahoidja:

kirjatoimetaja:

Muudatused revisjonikomisjoni koosseisus aruande-aastal:

Aruande-aasta lõpul kuulusid revisjonikomisjoni:

esimees:

Arvete läbikäik ja arvete seis 193 / aastal.

Arvete nimetus	Arvete seis 1. apr. 193... a.		Läbikäik aasta jooksul		Arvete seis 31. märtsil 193... a.	
	Aktiva (Varandused, nõudmised)	Passiva (Kapitalid, kohustused)	Dee- bet	Kree- dit	Aktiva (Varandused, nõudmised)	Passiva (Kapitalid, kohustused)
Kassa						
Panga arve . .						
Toetused . . .						
Liikmete osa- maksud . . .						
Võlgnikud . .						
Ettetehtud ku- lud						
Varandus: kraavi osas . .						
vallasvara osas						
Võlausaldajad .						
Kapitalid: varanduskapital						
Kulud ja tulud	1)	2)			1)	2)
Arvestamata ku- lud						
BILANSS						

1) Puudujääk.

2) Ülejääk.

193.../... aasta kulude-tulude aruanne ja 193.../... aasta eelarve.

D e e b e t.			K r e e d i t.		
Kulud.			Tulud.		
Kulude nimetus	193.../... aasta tegelikud kulud	193.../... aasta eelarve	Tulude nimetus	193.../... aasta tegelikud kulud	193.../... aasta eelarve
Palgad, päeva- ja sõidurahad			Liikmete osamak- sud		
Kantselei- ja posti- kulud			Toetused		
Kraavi korrashoiu kulud					
Varandust muret- setud:					
Kraavi osas . . .			Saadud $\frac{0}{0}\frac{0}{0}$. .		
Vallasvara osas . .					
Liikmetele osamak- su tagasi makstud					
Mitmesugused ku- lud			Mitmesugused tulud		
Kokku kulud . .			Kokku tulud . .		
Aruande-aasta üle- jääk			Aruande-aasta puu- dujääk		
BILANSS			BILANSS		

„ “ 193... a.

Juhatus.

Raamatupidaja.

Aruande-aasta ülejäägi jaotus.

Mis otstarbeks	Juhatuse poolt esitatud	Peakoosoleku poolt kinnitatud	Märkused
Tagasimaksmiseks% puhastu- lult ehk tulu üksuselt			
Korrashoiu kapitaliks			
Eelarve aasta tuludeks			

Aruande-aasta puudujäägi jaotus.

Lisa osamaks aruande-aasta puhas- tulult			
Eelarveaastal osamaksu puhastulult .			
Eelarveaasta kuludeks			

Väljavõtte revisjonikomisjoni protokollist 193.../... a. aruande
revideerimise kohta.

Väljavõtte peakoosoleku protokollist 193.../... a. aruande
kinnitamise kohta.

Väljavõtte maakonna vee komisjoni revidendi revideerimise protokollist
193.../... aasta aruande kinnitamise kohta.

Vorm nr. 10.

KIRJA REGISTER.

193... a.

Jrk. nr.	Sissekan- nete aeg	Sissetulnud või väljalai- nud kirja nr. ja kuupäev	Seletus	Kausta nr.	Sisse- kande kuupäev	Asjakäik	Märkused

Vorm nr. 11.

NIMEKIRI

..... veeühisuse ^{korralisest} _{erakorralisest} peakoosolekust osavõtjate
 kohta, mis peetud „.....“ 193 a. vallas
 ruumides, algusega kell

Jrk. nr.	Bes- ja perekonnanimi	Talu- nimetus	Puhastulu või tulu üksus	Häälte arv	Allkiri
1	2	3	4	5	6

823. Pärnu linnahaigla taksi muudatus.

Vastu võetud Pärnu linnavolikogult 10. oktoobril 1935.

Riigi Teatajas 1 — 1935 art. 4 avaldatud Pärnu linnahaigla taks „päevamaksu“ osas p.p. 5 ja 6 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

p. 5 — III klassis — Pärnu linna elanikkudele Kr. 1.75

p. 6 — III klassis — teistele „ 2.50

Käesolev muudatus hakkab maksma kaks nädalat pärast selle avaldamist Riigi Teatajas.

Pärnus, 14. novembril 1935.

Linnapea O. Kask.

Linnasekretär K. Rumvolt.

Tapa linnavolikogult 22. augustil ja 24. oktoobril 1935 vastu võetud ja Siseministrilt 7. novembril 1935 kinnitatud

824. Sundmäärus avalikkude saunade ja vanniruumide kohta Tapa linnas.

Antud Linnaseaduse § 108 p. 18 põhjal.

§ 1. Isikud või asutused, kes soovivad avalikke saunu või vannitubasid avada, või käesoleva sundmääruse maksmahakkamise ajal neid peavad, on kohustatud sellest linnavalitsusele kirjalikult teatama, olevatest saunadest ja vannitubadest kahe nädala jooksul sundmääruse maksmahakkamisest arvates, uute kohta vähemalt 10 päeva enne kavatsetavat avamist.

Teates tuleb ära näidata sauna või vannitubade omaniku ja korra eest vastutava isiku nimi ja aadress, sauna või vannitubade asukoht, mitmele isikule korraga saun pesemise ruumis kasutamiseks määratud, kusjuures iga saunalise kohta peab olema vähemalt 1,5 m² põrandapinda, ja kavatsetav avamise aeg. Teade peab olema alla kirjutatud ka korra eest vastutava isiku poolt, kui see ei ole omanik.

Teate põhjal linna tervishoiukomisjon vaatab ruumid üle ja kui need käesoleva sundmääruse ning tervishoiunõuetele vastavad, registreerib linnavalitsus asutuse, millest viimase omanikule või valdajale teatab.

Registreerimata saunade või vannitubade pidamine on keelatud.

Leitud puudused tulevad komisjoni või linnavalitsuse poolt antud tähtjaks kõrvaldada, mille järele võetakse ette täiendav ruumide ülevaatus. Komisjoni ettepanekul võib linnavalitsus olevate avalikkude saunade ja vannitubade kohta sundmääruse nõuete täitmise nõudmisest, mis tingiks ümberehitamisi, loobuda esimese kapitaalremondini.

Avalikkude saunade ja vannitubade täielikult või osaliselt ümberehitamine on lubatud ainult linnavalitsuse poolt kinnitatud projektide kohaselt.

§ 2. Saunad ja vannitoad peavad olema kivist hoonetes või hoone osades ja mitte keldrikorral.

§ 3. Kõik avaliku sauna või vannitoa ruumid peavad olema vähemalt 3 m kõrged, arvates põrandast laeni, valgusküllased, varustatud tervishoiunõuetele vastava õhupuhasuse seadeldisega ja väljapoole avatavate ustega, ukSED peavad olema varustatud isesulgeva seadeldisega ja ei tohi avaneda

iseenesest või õhu liikumisest. Vannitoa ukSED peavad olema ehitatud nõnda, et neid võib peale seest sulgemist väljast avada ainult sellekohase võtmeaga, mis peab seisma valvekorra teenija käes.

§ 4. Avalikkude saunade ja vannitubade pidajad peavad asutiste ruumid hoidma puhtad ja korras, seinu tuleb vähemalt iga poolaasta tagant, linna tervishoiukomisjoni nõude korral ka sagedamini, üle lubjata, või vähemalt kord aastas heleda õlivärviga üle värvida. Kahvelkividest ehitatud seinad peavad olema valgevärvilistest kividest.

§ 5. Tsement või kivi põrandad sauna või vannitoa ruumides peavad olema kaetud äravõetavate puurestidega, mille üksikud laudad peavad olema hästi siledad ja teravate servadeta. Resti laudade vahed ei tohi olla laiemad kahest sentimeetrist. Vee ärajooksu soodustamiseks võib restisse puurida ka ümmargusi auke, läbimõõduga kuni 2 sm. Põrandad ja restid peavad olema ehitatud nõnda, et vesi vabalt ära jookseb ja sadestusi ei teki. Saunavee ärajuhtimine peab olema korraldatud nõnda, et ta ümbruse õhku, maapinda ja põhjavett ei riku. Vannid ei tohi olla puust ega tervisele kahjulikust materjalist ja need peavad olema seest värvitud valge emailvärviga. Vannide juures olgu signaalseaded teenija kutsumiseks.

§ 6. Sauna või vannitoa aurutuslava, mööbel ja riistad peavad olema pestavad ja alati puhtad ning tarvitajatele hädaohutus seisukorras. Vanne tuleb tarvitaja nõudel tema nähes üle pesta sooja soodavee või rohelise seebiga. Sisseseeded tulevad korralikult üle pesta iga saunapäeva alul ja lõpul. Pehme mööbli tarvitamine on lubatud ainult riietumisruumis ja see peab olema kaetud valgete katetega, milliseid tuleb tarvitajate nõude korral uuendada. Riietumisruumide põrandad olgu enne tarvitamist pestud.

§ 7. Sauna ja vanniruumidega peab olema sisemiste ruumide kaudu ühenduses soe klosett küllaldase valgustusega, õhupuhastusega ja puhta valge paberiga üldiseks tarvitamiseks. Klosett tuleb hoida puhas.

§ 8. Riietumisruumis peavad olema riiete paigutamiseks seest puhtad ja heleda õlivärviga värvitud kapid, suurusega vähemalt $1,5 \times 0,45 \times 0,45$ m ja vastava sisseaseadega, või vähemalt kaks nagi iga tarvitaja kohta, kusjuures nagid peavad olema asetatud nii, et kahe saunalise riided naggisse pandult ei ulatuks kokku.

§ 9. Tarvitamiseks väljaantav pesu peab olema läbi keedetud, puhas ja triigitud. Pesu hoidmiskoht olgu puhas.

§ 10. Veekraanid ja dušid olgu korras ja varustatud selgelt loetavate pealkirjadega. Kuuma vee kraani pealkiri olgu värvitud punasega. Soojavee kraani käepide olgu soojust vähejuhtivast ainest või kaetud sellega.

§ 11. Pesu pesemine, igasugune arstimine ja ihu võidmine, samuti loomulikude füsioloogiliste tarviduste rahuldamine saunas ja vannitoas on keelatud. Sauna korra eest vastutav isik on kohustatud sarnaseid toiminguid kohe katkestama.

§ 12. Nakkushaigusi ja tülgastust äratavaid nahahaigusi põdevail isikuil on sauna ja vannitubade tarvitamine ja nendes viibimine täielikult keelatud, niisama on keelatud mustalt riietatud isikutel, kui nende sauna või vannituppa mineku vastu avaldatakse protesti, sauna või vannitoa tarvitamine ja riietumisruumes viibimine, maha arvatud selleks eraldi määratud ja sauna kassa juures välja kuulutatud odavate pääsmetega aeg.

Märkus. Selles ja eelmises paragrahvis avaldatud keelust üle-astujad võetakse vastutusele, niisama ka sauna korra eest vastutav isik, kui tema keelust üleastumist lubab.

§ 13. Sauna on lubatud korraga lasta mitte üle linnavalitsuses registreeritud mahutusele (§ 1) vastava arvu isikuid, maha arvatud: 1) pääsmeteta sauna lastavad lapsed ja 2) § 12-es tähendatud odavate pääsmetega aeg. Registreeritud mahutus olgu asutuse ruumes nähtaval kohal välja pandud.

§ 14. Asutuse ruumes olgu järgmine temperatuur: riietumisruumis mitte alla 20° C, pesemisruumis mitte alla 25° C, vihtlemisruumi temperatuur peab olema leili viskamisega tõstetav vähemalt 50° C peale. Asutuses olgu saadaval kraadiklaas kontrollimise võimaldamiseks.

§ 15. Riietumisruumis olgu alati saadaval leige keedetud joogivesi, joana purskava seadeldisega vee nõus.

§ 16. Keelatud on avalikkudes saunades ja vannitubades tegutseda isikutel, kes põevad sugu-, naha- ja nakkushaigusi või kellel on mädanevad haavad, või kes on nakkushaiguste idude kandjad või on otseses kokkupuutumises eelpool tähendatud haigetega. Sauna või vannitoa korra eest vastutav isik peab viibimata tööst ja ruumidest eemaldama isikud, kelle kohta selles keelus tähendatud asjaolud temale teatavaks saanud, ja sellest viivitamata linnaarstile teatama.

§ 17. Avalikus saunas või vannitoas tegelevad riiete ja pesu vastuvõtjad ja väljaandjad, pesijad, sisemiste ruumide koristajad ja jookide müüjad on kohustatud end enne teenistusse astumist ja teenistuses olemise ajal vähemalt iga kahe kuu järele kord linnaarstil järele vaadata laskma. Arstliku järelevaatuse tagajärjed kantakse selleks sauna või vannitoa valdaja poolt peetavasse raamatusse, mis kontrollimisel või sauna või vannitoa tarvitaja nõudel peab ette näidatama.

§ 18. Linnaarstil on õigus igal ajal järele vaadata avalikus saunas või vannitoas tegutsevate isikute tervislikku seisukorda.

§ 19. Avalikus saunas või vannitoas tegelevate isikute nimestik ühes tegevuse ala ära tähendamisega ja käesolev sundmäärus peavad olema asutuses nähtavale kohale välja pandud.

§ 20. Selle sundmääruse rikkujad võetakse vastutusele vastavate seaduste alusel.

§ 21. Käesolev sundmäärus astub jõusse kahe nädala pärast peale avaldamist Riigi Teatajas.

Linnapea T. Rähn.

Sekretär J. Alamäe.

Valga ajutiselt maavalitsuselt 16. oktoobril 1935 vastu võetud ja Siseministrilt 4. novembril 1935 kinnitatud

825. Sundmäärus toiduainetega kauplemise tervishoiunõuete kohta Valgamaal.

Alus: Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse elluviimise määruse I osa lisa § 7 (VSKK 173 — 1917 art. 953), Rahva tervishoiu korraldamise seaduse § 15 (RT 2 — 1928 art. 8) ja Maakondade ajutise valitsemise seaduse §§ 5 ja 6 (RT 5 — 1934 art. 40).

§ 1. Kõik toiduainete kauplused ja muud kauplused, kus müüakse ka mõnesuguseid toiduaineid, peavad olema puhtad ja korras.

§ 2. Toiduainete kauplustes on keelatud hoida parkimata nahku, villu, kaltse, petrooleumi, tõkatit, bensini, vankrimääret ja teisi pahasti lõhnavaid ja tervisele kahjulikke aineid, mille läheduses toiduained võivad määrduda, rikneda või omandada võõra maitse ja lõhna.

§ 3. Kauplustes, kus müüakse ja hoitakse § 2 keelavalt mainitud aineid, on keelatud müüa ja hoida selliseid toiduaineid, mis kergesti omandavad neilt ainetelt võõrast maitset ja lõhna ning riknevad, nagu: piim, või, koor. Neid toiduaineid võib neis kauplustes hoida ja müüa ainult siis, kui nad hoitakse kinnistes klaasist, portselanist või muust tervishoidlikult lubatud ainest valmistatud nõudes.

§ 4. Kaupluse juures asuvaid eluruume on keelatud tarvitada toiduainete hoidmiseks või laoruumiks.

§ 5. Lihakauplustes peab olema korralik õhupuhastuse sissesead. Lihakaupluste seinad peavad olema glasuurkividest või õlivärviga värvitud kahe meetri kõrguselt.

§ 6. Kõigis kauplustes, kus müüakse toiduaineid, tuleb nähtavale kohale üles panna silt „Toiduainete puutumine on keelatud“.

§ 7. Igakord, kui müüa käed puutused kokku määrduvalt mõne ainega, peab ta käed korralikult puhtaks pesema.

§ 8. Toiduainetega kauplejad peavad olema puhtalt riietatud ja nad peavad puhtalt tegutsema toiduainetega.

§ 9. Kaalud toiduainete kaalumiseks ja lihariputamise konksud peavad alati olema puhtad ja roosteta; samased peavad olema ka liharaiumise ja lõikamise riistad, liharaiumise pakud — siledad ja puhtad.

§ 10. Kaupluses olevad toiduained peavad olema tolmu ja mustuse eest kaitstud. Lahtiselt müügiks välja pandud toiduained olgu tolmu, mustuse ja kärbeste eest kaitstud kerge riidekattega või klaaskupliga.

§ 11. Toiduainete sissepakkimiseks võib tarvitada ainult puhast ja mittetrukitud ning tarvitusel mitte olnud paberit.

§ 12. Lihavedamise juures peab müügiks määratud liha olema mähitud puhtasse linasse ning tolmu ja igasuguse mustuse eest kaitstud.

§ 13. Müügiks järelejäänud liha peab hoitama külmas ja puhtas kohas.

§ 14. Kaupluste (§ 1) pidajad on kohustatud äratrüki käesolevast sundmäärusest klaasitatud raamis üles panema müügikohas nähtavale kohale.

§ 15. Käesoleva sundmääruse rikkujad võetakse vastutusele kas üldises kohtukorras või Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 959 j.t. põhjal administratiivkorras.

§ 16. Käesolev sundmäärus hakkab kehtima 15. päeval pärast tema avaldamist Riigi Teatajas.

§ 17. Käesoleva sundmääruse kehtima hakkamisega kaotab oma kehtivuse Valga maavalikogult 21. detsembril 1929 vastu võetud Sundmäärus toiduainetega kauplemise tervishoiunõuete kohta Valgamaal (RT 13 — 1930).

Maavalitsuse abiesimees V. Rebane.

Sekretär K. Ebber.

Valga ajutiselt maavalitsuselt 16. oktoobril 1935 vastu võetud ja Siseministrilt 4. novembril 1935 kinnitatud

826. Sundmäärus alkoholi jookide müügikohtade tervishoidlikkude nõuete kohta Valgamaal.

Alus: Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse elluviimise määruse I osa lisa § 7 (VSKK 173 — 1917 art. 953), Rahva tervishoiu korraldamise seaduse § 15 (RT 2 — 1928 art. 8) ja Maakondade ajutise valitsemise seaduse §§ 5 ja 6 (RT 5 — 1934 art. 40).

§ 1. Alkoholi jookide müügikohtadeks käesoleva sundmääruse mõttes arvatakse kõik need trahteriärid ja kauplused Valgamaal, kus on õigus alko-

holi jookisid müüa ka kohaltarvitamiseks, välja arvatud pidude ja näituste ajutised einelauad.

§ 2. Alkoholi jookide müügikohti (edaspidi lühendatult nimetatud ainult „müügikohtadeks“) võib avada ainult maja alumisel korral. Sissekäik müügikoha ruumesse peab olema tänavalt või maanteelt ega tohi olla ühine samas majas olevate elukorteritega ega asutistega. See kitsendus pole maksev võõrastemajade juures olevate restoranide ja seltside, ühingute, klubide või muude koondiste einelaudade kohta.

§ 3. Müügikoha sissekäigu esine peab olema pimedal ajal valgustatud ja ta ukse ees või eeskojas olgu matte ja reste jalgade puhastamiseks.

§ 4. Müügikoha ruumid peavad olema seest vähemalt 2,75 meetrit kõrged.

§ 5. Müügikoha ruumid peavad olema vähemalt kahetoalised ja kokku vähemalt neljakümne ruutmeetrilise põrandapinnaga. Toad peavad olema otseses sisemises ühenduses üksteisega, kuivad, puhtad, küllaldase päikesevalgustusega ja varustatud vajaliku õhupuhastusega kas ventilaatorite või õhuakende kaudu.

Ruumide soojus ei või olla alla $+14^{\circ}\text{C}$. Selle kontrollimiseks olgu igas toas seinal 1,50 meetri kõrgusel ahjudest eemal soojamõõtja.

§ 6. Müügikoha tubade seinad peavad olema valgeks värvitud liimi- või õlivärviga; võivad olla kaetud ka tapetiga, misjuures tapet peab olema korralik, puhas ja rebenemata.

Tubade laed peavad olema kas lubjatud või liimi- või õlivärviga värvitud ja alati puhtad igasugusest mustusest.

Uksed, aknad ja ahjud, kui nad pole poleeritud pinnaga, olgu värvitud õlivärviga.

Põrandad peavad olema puust, mis värvitud õlivärviga või kaetud linoleumiga, või parkettkividest, asfaldist või betoonist. Pragusid ega auke põrandas olla ei tohi.

§ 7. Müügikoha ruumides olevad lauad peavad olema kaetud puhta valge linaga või puhta vahariidega või valmistatud kivist, klaasist või muust poleeritud pinnaga või õlivärviga värvitud pinnaga ainest. Lauad ja toolid olgu terved ja ei tohi logiseda.

§ 8. Müügikoha ruumides peab olema vajalikul arvul süljekausse ja tuhatoose. Süljekausid olgu kas metallist, mis seestpoolt glasuuriga kaetud või portselanist ja alati täidetud veega, mis tuleb uuendada vähemalt igal hommikul.

§ 9. On keelatud igasuguste mustuste, paberossi- ja tuletikuotste pildumine ja samuti sülitamine mujale kui selleks määratud kohtadesse.

§ 10. Eeskojad, trepid, koridorid ja kõik teised müügikoha alla kuuluvad ruumid peavad olema korralikult valgustatud.

Trepiesine olgu alati puhas ja kividega prügitatud või kivirikka kruusakorruga paksult täidetud nõnda, et seal vesi seisma ei jääks.

§ 11. Iga müügikoha juures peab asuma korralikke, alati puhtaid ja valgustatud väljakäigukohti, mis müügiruumidega ühendatud kas koridori või eeskoja kaudu või asub müügikoha hoovis, kuid mitte kaugemal ruumist kui 15 meetrit.

§ 12. Müügikoha köögi seinad olgu pragudeta, 1,5 meetri kõrguseni glasuurkividega või heleda õlivärviga kaetud; põrandad peavad vastama § 6 viimases lõikes ettenähtud nõuetele.

Köögi pliit peab olema glasuurkividest, metallist või punastest pottidest. Viimasel juhul peab ta olema heleda õlivärviga värvitud.

§ 13. Keedu- ja sööginõud olgu puhtad ja tervishoiuliselt lubatud ainest või seestpoolt korralikult kaetud sellise võõbaga.

§ 14. Toiduained peavad olema värsked ja rikkumata. Nende hoidmiseks olgu eriti selleks sisse seatud korralik hoiukoht. Suvekuudel, s. o. 1. maist kuni 1. oktoobrini on keelatud hoida toiduaineid letil ilma nende katmata puhta marliga või klaasiga.

§ 15. Müügikohas tegelevad isikud peavad olema alati kained ja tervelt, puhtalt ning korralikult rietatud. Köögis tegelejad peavad peale selle veel olema põlletatud valge puhta põllega ja nende pead kaetud valgest riidest puhta kattega.

§ 16. On keelatud müüa viina kohapealseks tarvitamiseks ilma söökideta sinna juurde.

§ 17. Müügikoha pidajad on kohustatud äratrüki käesolevast sundmäärusest üles panema müügikoha ruumi klaasitud raamis nähtavale kohale.

§ 18. Käesoleva sundmääruse rikkujad võetakse vastutusele kas üldises kohtukorras või Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 959 j.t. põhjal administratiivkorras.

§ 19. Käesolev sundmäärus hakkab kehtima 15. päeval pärast tema avaldamist Riigi Teatajas ja ühelajal tema kehtima hakkamisega kaotab oma kehtivuse Valga maavalikogult 26. oktoobril 1929 vastu võetud Sundmäärus tervishoidlikkude nõuete kohta alkoholijookide müügikohtades Valgamaal (RT 98 — 1929 art. 659).

Maavalitsuse abiesimees V. Rebane.

Sekretär K. Ebber.

Valga ajutiselt maavalitsuselt 11. septembril 1935 vastu võetud ja Siseministrilt 11. oktoobril 1935 kinnitatud

827. Sundmäärus nakkushaiguste vastu võitlemiseks Valgamaal.

Alus: Kohaliku omaavalitsuse korralduse seaduse elluviimise määruse I osa lisa § 7 (VSKK 173 — 1917 art. 953), Rahva tervishoiu korraldamise seaduse § 13 p. 18 ja § 15 (RT 2 — 1928 art. 8) ja Maakondade ajutise valitsemise seaduse §§ 5 ja 6 (RT 5 — 1934 art. 40).

I. Üldmäärused.

§ 1. Käesolev sundmäärus on kehtiv järgmiste ägedate nakkushaiguste kohta, mille vältimiseks ja levimise takistamiseks Valgamaal tuleb määruses avaldatud nõuded täita ja vahendid tarvitusele võtta: 1) koolera (cholera asiatica), 2) katk (pestitis), 3) rõuged (variola), 4) verine kõhutõbi (dysenteria), 5) kõhusoetõbi (typhus abdominalis), 6) paratüüfus (paratyphus), 7) plekiline soetõbi (typhus exanthematicus), 8) korduv-soetõbi (typhus recurrens), 9) sarlakid (scarlatina), 10) difteeria (diphtheria), 11) leetrid (morbilli) ja 12) läkakõha (pertussis).

Suguhaiguste, tiisikuse, pidalitõve, marutõve ja teiste siin mainimata nakkushaiguste vastu võitlemine toimub vastavate eriseaduste ja määruste ning korralduste alusel.

§ 2. Leetrite ja läkakõha puhul on maa-arstil õigus teha erandeid käesoleva sundmääruse mõnedest eeskirjadest.

II. Nakkushaiguste kindlakstegemine ja teatamine.

§ 3. Iga kinnisvara valdaja või valitseja, korteriperemees, perekonna-pea või tema asendaja, või kui pole kummatki, siis see, kelle hoolde kuulub haige, asutise juhataja, võõrastemaja, öömaja ja teiste selliste asutiste pidajad või nende seaduslikud ning tegelikud asendajad, on kohustatud viivitamata teatama igast nakkushaigust põdevast või nakkushaiguse põdemises kahtlustatavast isikust kas jaoskonna tervishoiuarstile, lähemale politseiametnikule, vallavalitsusele või kõige lähemal praktiseerivale eraarstile.

§ 4. Vallavalitsus, politseiametnik ja iga praktiseeriv arst on kohustatud nakkushaiguste juhtumitest teateid saades sellest viivitamatult edasi teatama kohalikule jaoskonna tervishoiuarstile.

§ 5. Piirkonnad, asulad, talud või majad, kus nakkushaigus ilmunud, antakse rahvale teada jaoskonna tervishoiuarsti korraldusel alevi- ja vallavalitsuse ruumides ja mujal rahvaelu keskustes ülesseatud tahvilil vastava teadaandega.

III. Vahendid nakkushaiguste levinemise vastu.

§ 6. Nakkushaiged tulevad tervetest eraldada arsti korralduse kohaselt ja haige ning tema eest hoolitsejad peavad täitma arsti poolt selles asjas antud juhiseid. Haige juures on lubatud olla ainult haige talitajail.

§ 7. Korterrisse, kus on nakkushaigus, on keelatud ilma arsti loata rahvakogumine perekondlike pidustuste ja teiste sündmuste puhul.

§ 8. Elamutes, kus on nakkushaigus, asetatakse jaoskonna tervishoiuarsti korraldusel välisele seinale või uksele nähtavale kohale silt pealkirjaga „Ettevaatust! Siin majas on nakkushaigus“.

(haiguse nimetus)

Alevite ja alevikkude majades tuleb sama silt üles panna korteri uksele, kus haige asub.

§ 9. Eelmises paragrahvis (§ 8) mainitud silti võib maha võtta arsti loal pärast nakkushaigusest vabanemist kui on haigus ja selle tagajärjed likvideeritud ja kui on vajalik desinfektsioon tehtud.

§ 10. Perekondadest ja korteritest, kus on nakkushaigus, ei ole lubatud viia lapsi üldisel kaitserõugete panemisel kaitserõugete panemise kohtadesse.

§ 11. Õpetajail ja õpilastel, kelle perekondades on nakkushaigus või kes on kokku puutunud nakkushaigega, on kooliskäimine keelatud selleks kehtima pandud eraldusaja kehtvusel.

§ 12. Nakkushaigusse surnuid tuleb võimalikult ruttu paigutada puusärki ja see tuleb pärast seda kohe kindlasti kaanestada.

§ 13. Nakkushaige paigutamise korral haiglasse, samuti terveksaamise või surma korral tuleb toimetada vajalik desinfektsioon jaoskonna tervishoiuarsti nõuete kohaselt.

IV. Lõppmäärused.

§ 14. Käesoleva sundmääruse rikkujad võetakse vastutusele kas üldises kohtukorras või Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 959 j.t. põhjal administratiivkorras.

§ 15. Käesolev sundmäärus hakkab kehtima 15. päeval pärast tema avaldamist Riigi Teatajas ja ühelajal selle kehtima hakkamisega kaotab oma kehtivuse Valga maavolikogult 4. septembril 1931 vastu võetud Nakkushaiguste vastu võitlemise sundmäärus (RT 83 — 1931 art. 636).

Maavalitsuse abiesimees V. Rebane.
Sekretär K. Ebber.